

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobců: a) **H. I.**, b) nezletilý **V. I.**, zastoupen zákonnou zástupkyní **H. I.**, oba právně zastoupeni Mgr. Ervínem Perthenem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135/19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2002 č. j. OAM-8621/VL-20-P11-2001, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 28 Az 101/2003, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 4. 2004 č. j. 28 Az 101/2003 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 30. 4. 2004 č.j. 28 Az 101/2003 - 24 zamítl žalobu podanou žalobci (dále i „stěžovatelé“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 5. 2002 č. j. OAM-8621/VL-20-P11-2001, kterým nebyl žalobcům o udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud mimo jiné uvedl, že v daném případě je zcela patrné, že žalobkyně žádný z taxativně uvedených důvodů dle ustanovení § 12 zákona o azylu pro poskytnutí azylu v České republice neuvedla, žádný takový důvod netvrdila ani v řízení před žalovaným správním orgánem, ani v žalobě. Jediný důvod, který ji vedl k opuštění vlasti,

byl dle jejího opakovaného vyjádření důvod ekonomický, který však nelze pro případnou aplikaci zákonné úpravy azylu využít. Žalobkyně sama uvedla, že ve své vlasti žádné problémy se státními orgány neměla a ani se žádných po případném návratu neobává. V § 13 upravuje zákon o azylu možnost udělení azylu rodinnému příslušníku azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 či § 14 tohoto zákona, a to za účelem sloučení rodiny. V žalobě žalobkyně uvedla, že chce žít v České republice s otcem svého dítěte, který zde má pracovní povolení, a s nímž žalobkyně uzavřela manželství, žalobkyně však neuvedla, že by jejímu manželovi byl udělen azyl. U žalobkyně se dle krajského soudu nejedná ani o situaci, kdy by bylo možno udělit azyl humanitární dle § 14 zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku podali stěžovatelé včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé namítají, že rozhodnutí žalovaného trpí závažnou vadou řízení, neboť nemá náležitosti správního rozhodnutí, není v souladu s ustanovením § 46 správního řádu a potažmo ustanovení § 47 správního řádu. V rozporu s § 47 odst. 5 správního řádu není napadené rozhodnutí podepsáno oprávněnou osobou a nemůže tedy mít účinky správního rozhodnutí, tj. vlastně se o správní rozhodnutí pro jeho neúplnost nejedná. Stěžovatelé upozorňují na rozdíl mezi správním řádem a občanským soudním řádem, když podle občanského soudního řádu se účastníkům doručuje stejnopis rozsudku, proto je možné podpis předsedy senátu nahradit razítkem a podpisem osoby odpovědné za správnost stejnopisu. Podle správního řádu se účastníkům řízení doručuje přímo rozhodnutí a nikoliv pouze jeho stejnopis. Podpis oprávněné osoby na rozhodnutí je součástí rozhodování o udělení či neudělení azylu, doručované rozhodnutí proto musí mít všechny náležitosti dle § 47 správního řádu včetně tohoto podpisu. Jelikož podle názoru stěžovatelů nejde o správní rozhodnutí, nemůže doručení napadené listiny mít žádné právní následky. Problematiku nulity-existence správního rozhodnutí, tedy otázku, zda napadená listina je či není správním rozhodnutím, je povinen soud řešit z úřední povinnosti bez ohledu na to, zda by tato námitka byla či nebyla navrhovatelem vznesena. Postup, kdy oprávněná osoba podepíše jen písemné vyhotovení rozhodnutí, které zůstane součástí příslušného spisu a účastníkům řízení se zasílají jeho stejnopisy, kde pod doložkou „za správnost vyhotovení“ se podepíše osoba, která stejnopisy pořídila, není v souladu s § 45 odst. 5 správního řádu. Takové rozhodnutí dle názoru stěžovatelů nemůže vyjadřovat vůli správního orgánu, a to i tehdy, když je ve správním spise založeno rozhodnutí, které oprávněnou osobou podepsáno je. Stěžovatelé jsou dále přesvědčeni, že napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno osobou, která je na rozhodnutí podepsána pod odrážkou „za správnost“ nikoliv v Praze, jak je uvedeno v záhlaví rozhodnutí, ale v příslušném azylovém středisku, a následně doručeno (předáno) žalobci, aniž by samo rozhodnutí bylo mezi tím zasláno do Prahy, kde by jej stvrdil svým podpisem jako osoba oprávněná PhDr. T. H. Podle stěžovatelů ve chvíli, kdy je rozhodnutí předáno či doručeno účastníkovi řízení, není rozhodnutí správního orgánu ještě podepsáno oprávněnou osobou a správní orgán tak v rozhodné době dosud neprojevil svou vůli řádným a dostatečným způsobem. Tak se dle názoru stěžovatelů stalo i v daném případě. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že napadené rozhodnutí nemohlo být v době předání rozhodnutím, které by bylo bezvadné, neboť je dokonce rozhodnutím nicotným, když soud měl k nicotnosti přihlédnout z úřední povinnosti. Nicotnost rozhodnutí pak nelze zhojit dodatečným zasláním spisu žalovanému do Prahy a doplnění rozhodnutí podepsaného oprávněnou osobou do spisového materiálu. Proto je napadené rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné, když nepřezkoumatelnost spočívá v tom, že dle názoru stěžovatelů je rozhodnutí žalovaného nicotné, což měl krajský soud vyslovit z vlastní povinnosti. Dle § 33 správního řádu je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout

jeho doplnění. Taková možnost musí být účastníkovi řízení dána výslovným poučením, které se mu dostane ve chvíli, kdy má správní orgán již všechny podklady, na základě kterých se chystá rozhodnout. K možnosti vyjádřit se k podkladům, seznámit se s nimi a navrhnout další důkazy musí být účastníkovi řízení určen konkrétní termín. Stěžovatelé však nebyli upozorněni na skutečnost, že se ve věci chystá rozhodnout a nemohli se tak ve shora uvedeném smyslu k věci vyjádřit ani předložit další důkazy ve věci. Tímto postupem došlo k porušení jejich procesních práv. Aby bylo plně vyhověno dikci ustanovení § 33 správního řádu, nepostačuje dle názoru žalobkyně pouze upozornění žalovaného dané stěžovatelům v závěru pohovoru, kdy bylo stěžovatelům umožněno seznámit se s určitými vyjmenovanými listinami. Dle názoru stěžovatelky je třeba, aby jí bylo umožněno seznámit se s celým správním spisem, který má k dispozici žalovaný v době rozhodování. Stěžovatelé navrhuji napadený rozsudek zrušit, věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení a uložit žalovanému nahradit stěžovatelům náklady řízení, zároveň navrhuji přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatelé opírají kasační stížnost o důvody, které nebyly uplatněny v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, a stěžovatelé v kasační stížnosti nijak neobjasňují, co jim bránilo napadat rozhodnutí správního orgánu z porušení ustanovení § 46 ve spojení s ustanovením § 47 odst. 5 správního řádu a § 33 správního řádu již v řízení před soudem. Podle názoru žalovaného nelze na jeho napadené rozhodnutí pohlížet jako na nicotné a na rozhodnutí krajského soudu jako na nepřezkoumatelné.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala jménem svým a svého nezletilého dítěte dne 30. 8. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém uvedla, že o azyl žádá, protože si v České republice již zvykla, na Ukrajině nikoho nemá, pokud zde bude moci zůstat, bude schopna uživit své dítě. Její nezletilý syn žádá o azyl z důvodu sloučení rodiny. Stěžovatelka dále uvedla, že z vlasti odešla „za prací“, do České republiky přicestovala autobusem přes Polsko, pobývá zde od listopadu roku 1998, chtěla by zde nadále pracovat. Dále uvedla, že nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani jiné organizace. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu dne 9. 11. 2001 stěžovatelka popsala cestu z Ukrajiny do České republiky, uvedla, že po smrti své matky zůstala ve vlasti jen se starší sestrou, měly problémy s bydlením, v zaměstnání nedostávala plat, proto se rozhodla k odjezdu. Stěžovatelka potvrdila, že o azyl žádá z ekonomických a sociálních důvodů, a že ze stejných důvodů žádá o azyl pro svého syna. V případě návratu do vlasti se obávala, že by zřejmě nenašla žádné uplatnění v práci.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V kasační stížnosti stěžovatelé uplatňují důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Dále je stěžovateli tvrzen důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost

spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatelé považují rozhodnutí žalovaného, které jim bylo doručeno v azylovém středisku, za nicotné, neboť nemá náležitosti dle § 47 odst. 5 správního řádu, když není podepsáno oprávněnou osobou. Nejvyšší správní soud konstatuje, že z předloženého soudního spisu, jehož součástí je i předmětný správní spis, bylo zjištěno, že stěžovatelům bylo dne 17. 6. 2002 předáno rozhodnutí žalovaného, které nebylo podepsáno oprávněnou osobou, je zde pouze uvedeno její jméno, příjmení a funkce, rozhodnutí je opatřeno úředním razítkem. Podepsáno je však pouze za správnost, podpis je nečitelný. Nejvyšší správní soud se však domnívá, že uvedený nedostatek nezakládá nicotnost rozhodnutí, neboť nicotnost (neexistence) správního aktu způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek, že již vůbec nelze o správním aktu hovořit. Může se jednat o vady spočívající například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem, rozhodování podle již zrušeného právního předpisu, či absolutní nedostatek předepsané formy. Nedostatek předmětného správního rozhodnutí však nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohl založit nicotnost tohoto rozhodnutí, když v předloženém spise je založeno rozhodnutí bezvadné, které je opatřeno úředním razítkem a řádně podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby - PhDr. T. H. Je tak nepochybné, že žalovaný dostatečným způsobem projevil svou vůli, když ve věci rozhodovala skutečně osoba k tomu oprávněná.

Dále Nejvyšší správní soud podotýká, že na rozdíl od případné nicotnosti, kterou soud vyslovuje i bez návrhu, přihlíží Nejvyšší správní soud k vadám řízení u správním orgánu, jen pokud byly stěžovatelem uplatněny již v řízení před krajským soudem. V projednávaném případě však stěžovatelé námitku o vadě rozhodnutí žalovaného spočívající v porušení ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu v žalobě nevznegli. Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, a proto k výše uvedené skutečnosti, kterou stěžovatelé neuplatnili v řízení o žalobě u krajského soudu, a které se dovolávají teprve v řízení o kasační stížnosti, nelze přihlížet.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal rozhodnutí žalovaného nicotným a rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové nepřezkoumatelným ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., stejně jako neshledal oprávněným důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Co se týče námítky stěžovatelů o tom, že žalovaný porušil ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, podle kterého je správní orgán povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění, Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle § 9 zákona o azylu se na řízení o udělení azylu ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu nevztahuje.

V úvodu kasační stížnosti stěžovatelé výslovně uplatnili také důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávním posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Stěžovatelé však uvedený důvod podání kasační stížnosti blíže nespecifikovali, proto se v tomto rozsahu a za uvedené situace nemohl Nejvyšší správní soud námitkou stěžovatelů zabývat.

Vzhledem ke shora uvedeném Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelé podali také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s.. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. července 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu